

РЕШЕНИЕ

• 22.03.2019

Югары Т.Майна
ав

КАРАР

№ 93

**Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль
районы Майна авыл
жирлеге жирле үзидарә
органнарының законнарга
һәм муниципаль норматив
хокукый актларына үзгәрешләр
кертү мониторингын үткәрү
турындагы нигезләмәне раслау хақында**

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы жирле үзидарә органнарының Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) законнарга һәм муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү мониторингы үткәрү буенча эшен камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Майна авыл жирлеге Уставының 34 статьясындагы 1 пунктына таянып

Майна авыл жирлеге Советы карар чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Майна авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнарга һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турындагы нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталы»нда, жирлек сайтында, Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында урнаштырырга һәм Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Майна авыл жирлеге Советы бинасындагы махсус мәгълүмат тактасына куеп халыкка белдерергә.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

**Алексеевск муниципаль районы
Майна авыл жирлеге башлыгы**

Р.Н.Гафиятуллин

**Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Майна
авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарының законнарға һәм
муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү
мониторингын үткәрү турындагы нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Майна авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарэ органнары) жирле үзидарэ органнарының, үз вәкаләтләре чикләрендә, муниципаль актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәмин итү өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү, муниципаль актларны үзгәртү яки үз көчен югалткан дип тану (гамәлдән чыгару)буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлеген күздә тотта.

2. Мониторинг жирле үзидарэ органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Мониторинг үткәрү өчен жирле үзидарэ органнарында жаваплы затлар билгеләнә.

4. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып торалар:
федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, бушлыкларны бетерү, хокукый жайга салуда кабатланулар булдырмау;

жирле үзидарэ органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

ихтыяж булмаган (актуальлеген югалткан) яки гамәлдә файдаланмаган муниципаль актларны яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокуклардан файдалану нәтижәләлеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарэ органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

5. Мониторинг үз эченә түбәндәге үзгәрешләрне жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләүне ала:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенә башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актлар;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары;

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Майна авыл җирлегенә Уставы һәм башка муниципаль норматив-хокукый актлар.

6. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып торалар:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый җайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау; прокуратура органнарының мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакүләм мәгълүмат чараларының мәгълүматы;

гражданның, юридик затларның, шул исәптән иҗтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәжәгатьләре, шул исәптән үз эченә түбәндәге бәяләмәләре алган мөрәжәгатьләр:

Татарстан Республикасы юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан эзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

җирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнең, семинарларның, гавами тыңлауларның, иҗтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

7. Җирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәнең 3 пунктында күрсәтелгән җаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

8. Мониторинг түбәндәге анализлар аша башкарыла:

әлеге Нигезләмәнең 5 пунктында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгьвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы);

прокурор актлары.

9. Жирле үзидарэ органнарының норматив базасын мониторинглау, анализлау, шулай ук мониторинг нәтижеләре буенча үткәрелгән нормалар чыгару эше нәтижеләрен фиксацияләү максатларында, жирле үзидарэ органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә алып барыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары кулланыла.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда). Алар түбәндәгеләрне тәмин итә: гамәлдәге мәгълүмати хокукый системаларда булган закон һәм башка норматив хокукый актларга контрольга куелган үзгәрешләр кертү турындагы мәгълүматны бирү.

11. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәмин итү, үзгәртү яки үз көчен югалткан дип тану өчен мониторинг гамәлгә ашырганда (гамәлдән чыгарганда) әлеге Нигезләмәнең 8 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәтгән муниципаль актларны түбәндәге критерийлар буенча куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгын билгеләнгән зуррак юридик көчкә ия булган норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарэ органы компетенциясенен чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

иҗтимагый мөнәсәбәтләренә хокукый жайга салуда тулылык;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

аны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренә мөһнәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр кылу (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану тәҗрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасы булмау;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлегә;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәҗәгать итүчеләренә таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кәргән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

12. Муниципаль актларга, жирле үзидарэ органнары тарафыннан үзгәрешләр кертүгә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр кертү мониторингы нәтижеләре буенча ачыкланган очракта: муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен

югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актларның проектлары эшләнә; муниципаль актларны зуррак юридик көчкә ия булган актлар белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

13. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә. Әгәр мониторинг үткәргүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шулай ук «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән срокларда карала торган прокурор жавабы актларыннан тыш, прокуратура мәгълүматы торса, мониторинг алар килгән көннән алып 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәргү нәтижәләре турындагы мәгълүмат мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә. Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

14. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнең 14 пункттындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

15. Мониторинг үткәргү өчен жаваплы затлар жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында, ай саен хисаптан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча, мониторинг нәтижәләре турында хисап тотат.

16. Мониторинг нәтижәләре турында хисаптатүбәндәгемәгълүмат булырга тиеш:

- мониторинг үткәргү объекты турында;
- мониторинг үткәргүне башкаручылары турында;
- мониторинг үткәргү вакыты турында;
- хокукый жайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткәргү нигезләре.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисапта (мәгълүматта) түбәндәгеләрбулырга мөмкин:

- хокукый жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;
- муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, гамәлдән чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;
- тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән, мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән, башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижеләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар, законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда, Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына керту өчен жиберелә.

Әлеге регистрга керту өчен анда булмаган мониторинг нәтижеләре буенча ачыкланган муниципаль актлар жиберелә.

18. Мониторинг нәтижеләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткәру һәм хокукый ижат итү эшчәнлегә өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру өчен, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнары карамагына караган хокукый жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерүнең үз вакытында башкарылуы өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплылык тоталар.

20. Тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнарға, юридик затларға, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижеләре буенча гамәл кылу (гамәл кылмау) өчен закон нигезендә жирле үзидарә органнары җитәкчеләре жаваплы.

Алексеевск муниципаль районы
Майна авыл жирлегә башлыгы,
Совет рәисе

Р.Н.Гафиятуллин